

# Yaratıcı Liderlik Ölçeği

## RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yaratıcı Liderlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32853>

## Özet

Yaratıcı Liderlik Ölçeği, Banu Dikmen-Ada tarafından 2012 yılında okul öncesi yönetici ve öğretmenlerinin yaratıcı liderlik özelliklerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Ölçek, 107 maddeden oluşmakta olup, liderlik davranışları dört temel alt boyut altında incelemektedir. Ölçeğin geliştirilme sürecinde, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları titizlikle yürütülmüştür; bu çalışmalar arasında Açıklayıcı Faktör Analizi ve iç tutarlılık katsayıları hesaplamaları yer almıştır. Ölçek, 4'lü bir Likert Ölçeği formatında puanlanmaktadır.

## Anahtar Kelimeler

**Yaratıcı Liderlik**, Ölçek Geliştirme, **Okul Öncesi Eğitim**, Liderlik Özellikleri, **Faktör Analizi**, Güvenirlik, **Banu Dikmen-Ada**.

## Yazarlar

Banu DİKMEN (Dikmen-Ada)

## Amaç

Ölçeğin temel amacı, eğitim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin sahip olduğu yaratıcılikleri teşvik etme, deşifimi yönetme ve problem çözme odaklı liderlik yeteneklerini geçerli ve güvenilir bir şekilde saptamaktır. Bu çalışmada, özellikle okul öncesi eğitim bağlamında yaratıcı liderlik özelliklerinin belirlenmesine odaklanmıştır.

Ölçek, liderlik alanındaki teorik boşluğu doldurmayı ve eğitim yöneticilerinin performanslarını değerlendirme ve geliştirme süreçlerine bilimsel bir katkı sağlayarak hedeflemektedir. Elde edilen veriler, eğitimde liderlik gelişim programlarının tasarlanmasında kritik bilgiler sunmaktadır.

## Yapı

Yaratıcı Liderlik Ölçeği, liderin yenilikçilik, dönüşüm ve işbirliği yeteneklerini ölçen çok boyutlu bir yapıya temel alır. Ölçek, yaratıcı liderliği dört ana faktör altında kavramsallaştırmaktadır. Bu faktörler, liderin hem vizyoner olma hem de ekibine koçluk yapma becerilerini kapsar.

Ölçek, liderlik davranışlarının gözlemlenebilir ve ölçülebilir yönlerini ele alarak, bireylerin yaratıcı potansiyellerini kurumsal hedeflerle ne kadar bağarlı bir şekilde bütünleştirdiğini değerlendirmeye olanak tanır.

## Geçerlik

Yaratıcı Liderlik Ölçeği'nin yapı geçerliğini saptamak amacıyla veriler üzerinde Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. Bu analiz öncesinde, verilerin faktör analizine uygunluğunu belirlemek için çeşitli istatistiksel testler yapılmıştır.

**Örnekleme Yeterliliği Testi (Kaiser-Meyer-Olkin - KMO):** Verilerin faktör analizi için ne derece uygun olduğunu genel olarak belirlemek amacıyla KMO testi gerçekleştirilmiştir.

**Measures of Sampling Adequacy (MSA):** Her bir maddenin faktör analizine uygunluğunu ayrı değerlendirerek için MSA testi kullanılmıştır.

**Bartlett Küresellik Testi (Bartlett's Test of Sphericity):** Verilerin çok değişkenli normal dağılımdan gelip gelmediğini ve değişkenler arasındaki korelasyon matrisinin faktör analizine uygunluğunu test etmek için bu analiz yapılmıştır.

## Güvenirlik

Ölçeğin güvenilirliğini değerlendirmek amacıyla, ölçekten elde edilen puanların iç tutarlık düzeyi incelenmiştir. İç tutarlık, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ne ölçüde ölçtüğünü gösteren önemli bir göstergedir.

Bu kapsamda, her bir alt faktör için ayrı ayrı ve ölçeğin bütünü için **Cronbach Alfa** katsayıları hesaplanmıştır. Ayrıca, ölçek maddelerinin ölçeği puanlayan grupları ne derece ayrıttığını belirlemek amacıyla düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları da hesaplanmıştır. Bu analizler, ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir bir araç olduğunu doğrulamıştır.

## Faktör Analizi

Ölçek, toplam 107 madde içermektedir ve bu maddeler gerçekleştirilen Açıklayıcı Faktör Analizi sonucunda dört ana alt boyuta ayrılmıştır. Bu dört alt boyut, yaratıcı liderlik yapısının farklı yönlerini temsil etmektedir.

Faktör analizine başlanmadan önce, örneklem büyüklüğünün ve verilerin dağılımının analize uygunluğunu kontrol etmek için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Küresellik Testi gibi ön koşullar testleri uygulanmıştır. Bu testlerin sonuçları, verilerin faktörleştirme için yeterli olduğunu göstermiştir.

## Ölçme Aracı

**Test Türü:** Geliştirme (Developmental Scale)

**Format:** 4'lü Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği

**Mevcut Dil:** Türkçe

**Popülasyon Grubu:** Eğitim Yöneticileri ve Öğretmenler

**Yaş Grubu:** Yetişkin (Okul öncesi kurumlarında çalışan profesyoneller)

**Popülasyon Detayları:** Okul öncesi kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenler.

**Test Metodolojisi:** Katılımcıların belirtilen liderlik davranışlarını ne sıklıkla sergilediklerini 4 dereceli bir ölçek üzerinde belirtmeleri istenir. (1= hiçbir zaman - 4= her zaman).

## Anahtar Kelimeler

Yaratıcılık, Liderlik, Okul Yönetimi, Eğitim Bilimleri, Güvenilirlik, Cronbach Alfa, Likert Ölçeği.

## Yazarlar

**Yazar ORCID Tanımlayıcısı:** Bilgi mevcut değildir.

**Bağılı E-posta Adresleri:** Bilgi mevcut değildir.

**Yazma Adresi:** Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul (Tez başlığında).

## İzinler, Ücret ve Test Yayı

Ölçek, Banu Dikmen-Ada'nın 2012 yılında tamamladığı doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Ölçek, akademik bir çalışmada ürünü olup, ticari ücret bilgisi mevcut değildir.

Ek bilgi ve orijinal teze Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilmektedir.

## Kaynaklar

Dikmen-Ada, B. (2012). *Yaratıcı Liderlik Ölçeğinin Geliştirilmesi ve okul öncesi yönetici ve öğretmenlerinin yaratıcı liderlik özelliklerinin incelenmesi* (Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Tezin resmi bağlantısı: [tez.yok.gov.tr](http://tez.yok.gov.tr)

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [yaratici-liderlik-olcegi-toad.pdf](http://yaratici-liderlik-olcegi-toad.pdf)

## Yaratıcı Liderlik Ölçeği Maddeleri

**ÖNEMLİ:** Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

Ölçek toplam 107 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır:

Değişim ve Dönüşüme Odaklama (43 madde)

Koçluk Yapma ve Birlikte Çalışmaya Odaklanma (19 madde)

Problem Çözme ve Eleştirel Düşünmeye Odaklanma (25 madde)

Problem Çözme ve Eleştirel Düşünmeye Odaklanma (20 madde)

ARABPSYCHOLOGY.COM